

GYERMEKVÉDELMI SZABÁLYZAT

1. A SZABÁLYZAT CÉLJA

A Menedék – Migránsokat Segítő Egyesület (továbbiakban: Egyesület) Etikai kódexében (a továbbiakban: Etikai kódex) leírtaknak megfelelően elkötelezett a segítségre szoruló, kiszolgáltatott élethelyzetű migráns, migráns háttérű illetve hazánkba visszaköltöző személyek társadalmi integrációjának elősegítésében, különös tekintettel a sérülékeny csoportba tartozókra.

Az egyesület látókörébe kerülő – kifejezetten sérülékeny élethelyzetben lévő – gyermekek és fiatalok különös figyelmet igényelnek.

A Jelen szabályzat – kiegészítve az Etikai kódexben leírtakat – meghatározza a gyermekekkel kapcsolatos szakmai gyakorlat alapelemeit, különös tekintettel a veszélyeztetettség megelőzésére. A szabályzat tartalmazza az eljárásrendet a veszélyeztetettség észlelése és a gyermekbántalmazás bármely formája esetén, függetlenül attól, hogy saját munkatárs, szervezeten kívüli szakember általi, vagy családon belüli veszélyeztetésről/veszélyeztetettségről van szó.

2. A SZABÁLYZAT HATÁLYA

2.1 Tárgyi hatály

Jelen szabályzat tárgyi hatálya minden olyan esemény, magatartás, cselekedet vizsgálatára kiterjed, amely a során felmerül a gyermekek veszélyeztetettségének gyanúja.

2.2 Személyi hatály

A szabályzat személyi hatálya az Egyesület tagjaira, tisztségviselőire, valamint az Egyesülettel munkavégzésre irányuló jogviszonyban álló munkatársaira (a továbbiakban: munkatársak), valamint a Menedék Egyesület részére önkéntes szerződés alapján közérdekű önkéntes tevékenységet végző önkéntesekre terjed ki. Ahol jelen szabályzat munkatársakat említ, ott az önkénteseket is érteni kell e kifejezés alatt, hacsak a szöveg külön nem rendelkezik az önkéntesekről. A szabályzat személyi hatálya kiterjed továbbá az Egyesülettel alvállalkozói szerződésben lévő személyekre/szervezetekre (a továbbiakban: együttműködők) is.

3. FOGALOMMAGYARÁZAT

Az általánosan elfogadott, jogszabályokban és módszertani útmutatókban szereplő szakmai terminológiáknak megfelelően jelen szabályzatban a rossz bánásmód/veszélyeztetés/bántalmazás alatt az alábbiakat értjük:

A gyermek veszélyeztetése: a gyermek alapvető fizikai és/vagy lelki szükségleteinek tartós elhanyagolása és/vagy a gyermek bántalmazása.

Veszélyeztettség: olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja, vagy akadályozza.

Mivel magyar jogrendszerben nincs pontos meghatározás arra vonatkozóan, milyen eset minősül gyermekbántalmazásnak, elhanyagolásnak, a szakemberek között is vita van e tekintetben.

A WHO definíciója: „A gyermek bántalmazása és elhanyagolása (rossz bánásmód) magában foglalja a fizikai és/vagy érzelmi rossz bánásmód, a szexuális visszaélés, az elhanyagolás vagy hanyag bánásmód, a kereskedelmi vagy egyéb kizsákmányolás minden formáját, mely a gyermek egészségének, túlélésének, fejlődésének vagy méltóságának tényleges vagy potenciális sérelmét eredményezi egy olyan kapcsolat keretében, amely a felelősségen, bizalmon vagy hatalmon alapul.”

A rossz bánásmód lehet fizikai, érzelmi, szexuális és egyéb jellegű, és megvalósulhat aktív (cselekvő) és passzív (elhanyagoló) magatartással, a gyermeket rossz bánásmód érheti családon belül, illetve családon kívül.

Elhanyagolás: minden olyan mulasztás vagy baj okozása (akár szándékos, akár tudatlanságból, óvatlanságból, nemtörődömségből ered), amely jelentősen árt a gyermek egészségének vagy lassítja, akadályozza szomatikus, mentális és érzelmi fejlődését.

Az elhanyagolás lehet

- érzelmi (pl.: az érzelmi biztonság, az állandóság, a szeretetkapcsolat hiánya),*
- fizikai (pl.: az alapvető fizikai szükségletek, higiénés feltételek, a felügyelet hiánya),*
- oktatási, nevelési elhanyagolás (pl.: az iskolalátogatási kötelezettség elhanyagolása, iskolai feladatok, teljesítmény-problémák figyelmen kívül hagyása).*

Gyermekbántalmazás: ha valaki testi-lelki sérülést, fájdalmat okoz egy gyermeknek, vagy, ha a gyermek sérelmére elkövetett cselekményt – noha tud róla, vagy szemtanúja – nem akadályozza meg, illetve nem jelzi.

Fajtái:

- érzelmi bántalmazás (pl.: a gyermek érzelmeivel való tartós vagy rendszeres visszaélés, a gyermekekben az értéktelenség, a szeretetlenség érzésének keltése),*
- fizikai bántalmazás (pl.: fizikai sérülés okozása ütés, rúgás, lekötözés, bezárás, rángatás, rázás, el- vagy ledobás, gondatlan leejtés, mérgezés, megégetés, leforrázás, vízbe fojtás, fojtogatás stb.),*
- szexuális abúzus (pl.: gyermek, vagy fiatal szexuális tevékenységekre való kényszerítése, a gyermek bevonása pornográf anyagok megtekintésébe, vagy készítésébe, vagy a szülő/gondozó szexuális tevékenységének figyelésébe).*

4. A BELSŐ BIZTONSÁGI RENDSZER

Az Egyesület elkötelezett a biztonságos kapcsolat alapelveinek betartásában a szolgáltatásainkat igénybe vevő kiskorúak és az Egyesület munkatársai, önkéntesei és a velük együttműködők (továbbiakban: szakemberek) közt.

4.1 A gyermekekkel való kapcsolattartás alapelvei

A gyermekekkel (akik az Egyesület ügyfelei) való kapcsolattartás a gyermekek méltóságának teljes tiszteletben tartásával történik, különös tekintettel az érintetteknek a bántalmazás minden fajtája elleni védelemhez való jogára.

Az Egyesület munkatársai és az Egyesülettel együttműködők mindig a gyermek törvényes képviselőinek felhatalmazása alapján és engedélyével végzik a munkát, amelyeket szülői beleegyező nyilatkozat hitelesít. Intézményes megkeresés esetén is szükséges a törvényes képviselő jóváhagyása.

A kísérő nélküli kiskorúak (továbbiakban: KNK) támogatása esetén főszabályként gyámi beleegyezés szükséges, de bizonyos esetekben (különösen pl. az Egyesület által szervezett vagy támogatott programokon való részvétel) elegendő a feladat-ellátási hely (gyermekotthon, nevelőszülő) beleegyezése.

Az Egyesület programjainak keretein belül az Egyesület munkatársai vagy a vele együttműködők nem fogadhatnak gyermeket otthonaikban.

Az eseményeket (közös kirándulások, táboroztatás) tervező személynek mindig figyelembe kell vennie a gyermek szocio-kulturális háttérét, életkorát, vallását és szokásait, ideértve az élelmezési korlátozásokat is, biztosítva a gyermeknek az összes tevékenységben való szabad részvételét, tiszteletben tartva a kulturális különbségeket.

Elfogadhatatlan:

- szexuális jellegű kapcsolatok létesítése gyermekekkel vagy provokatív magatartás tanúsítása velük szemben;
- alkohol, cigaretta vagy bármilyen pszichoaktív szer adása/vásárlása gyermek számára;
- olyan fizikai kapcsolat létesítése a gyermekkel, ami sértheti a gyermek szabadságát vagy méltóságát, és meghaladja a játék során kialakuló vagy a gyermek biztonsága érdekében létrejövő természetes érintkezést;
- minden olyan viselkedés, amely alkalmas arra, hogy zavarja, felzaklassa vagy megalázza a gyermeket.

Ezen elfogadhatatlan magatartások tanúsítása az eset körülményeitől függően munkajogi, polgári jogi vagy büntetőjogi felelősségre vonással vagy etikai eljárással jár.

Ezen felül, az Egyesület munkatársa által tanúsított elfogadhatatlan magatartás súlyos szabályszegésnek minősül, amely akár a munkavállaló munkaviszonya megszüntetésével és/vagy a munkaszerződése felmondásával végződő fegyelmi eljárást von maga után.

Amennyiben az Egyesület önkéntese tanúsít elfogadhatatlan magatartást, az az önkéntes szerződés megszüntetését vonja maga után.

4.2 Veszélyeztetés, bántalmazás gyanúja

Gyanú esetén az Egyesület munkatársa vagy az Egyesülettel együttműködő személy köteles haladéktalanul értesíteni az Egyesület igazgatóját az észlelt helyzetről. A jelzés személyesen vagy írásban is benyújtható.

A helyzettől függően az igazgató a szakmai vezetővel és az esetgazdával (annak a programnak a felelősével, amelyben a gyermek részt vesz) konzultálva megfelelő – az eset körülményeitől függően gyermekvédelmi, munkajogi, polgári jogi vagy büntető- – eljárásokat kezdeményez.

4.3. Az Egyesület szakemberei által észlelt veszélyeztetés és bántalmazás

A Menedék Egyesület civil szervezetként része a gyermekek veszélyeztetettségét észlelő és jelző rendszernek.

Az Egyesület szolgáltatásai térítésmentesen igénybe vehetők. Az ügyfeleket fontos a segítő folyamat elején tájékoztatni a szervezet jelzőrendszeri tagságáról és annak lehetséges következményeiről, ha segítők veszélyeztetettségét, elhanyagolást, bántalmazást észlelnek.

Amennyiben felmerül a szervezet munkatársai által segített, támogatott gyermek veszélyeztetettsége, az észlelő, vagy az önkéntessel kapcsolatban álló munkatárs jelzéssel él az Egyesület szakmai vezetőjénél és közösen határozzák meg a szükséges lépéseket. Krízis- vagy azonnali intervenciót igénylő esetben az Egyesület szakmai vezetője, akadályoztatása esetén a veszélyeztetést, bántalmazást észlelő munkatárs sürgős intézkedésként azonnali jelzéssel él a megfelelő hatóság (rendőrség, gyámhivatal) felé és javaslatot tesz ideiglenes intézkedésre.

Ha az Egyesülettel együttműködők észlelnek veszélyeztetettségre utaló jeleket, erről azonnal tájékoztatják az Egyesület velük kapcsolatban álló munkatársát, vagy a szakmai vezetőt.

Amennyiben más szervezettől/személytől érkezik jelzés a gyermek veszélyeztetettségéről, az Egyesület szakmai vezetője, akadályoztatása esetén a szervezettel/személlyel kapcsolatban álló munkatárs felhívja az érintett (jelzéssel élő) figyelmét jogszabályi kötelezettségére és – szükség szerint – meggyőződik a jelzés megtételéről.

Az Egyesület szakmai vezetője, akadályoztatása esetén a szervezettel/személlyel kapcsolatban álló munkatárs a jelzés megtételének szükségességéről tájékoztatja az érintett családot, attól az esettől eltekintve, ha a tájékoztatás révén a gyermeket sérelem érheti.

A veszélyeztetettséget észlelő munkatárs a jelzés megtétele után is együttműködik a jelzőrendszer szakembereivel, felajánlja segítségét a kulturális és nyelvi akadálymentesítés terén és – amennyiben az érintett gyermek és családja továbbra is együttműködik az Egyesület munkatársaival, rendszeresen részt vesz az érintett gyermek ügyében szervezett esetkonferenciákon, szakmai egyeztetéseken, munkájáról esetenaplót vezet.

ÜGYVITEL

Az Egyesület igazgatója felel a jelen szabályzatban meghatározott feladatok, rendszeres felülvizsgálataért, vita esetén értelmezéséért és alkalmazásáért. A szabályzatot évente felül kell vizsgálni, szükség esetén átdolgozni.

Az Egyesület tagja és tisztségviselője értelemszerűen érvényesíti a Gyermekvédelmi szabályzat rendelkezéseit.

NYILATKOZAT

Alulírott _____ (születési hely, idő: _____) nyilatkozom, hogy a Menedék - Migránsokat Segítő Egyesület Gyermekvédelmi Szabályzatát megismertem, az abban foglaltakat magamra nézve kötelezőnek ismerem el.

Hely:

Dátum:

_____

Nyilatkozó

A nyilatkozatot kezelő neve és aláírása:
